

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران
حوزه علمیه الزهرا (س)
شهرستان شیراز

موضوع:

شناخت عوامل مؤثر در تربیت کودکان

استاد راهنما:
سرکار خانم رضوی

تهیه و تنظیم:
زهرا شاکری

بهار ۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران
حوزه علمیه الزهرا (س)
شهرستان شیراز

موضوع:

شناخت عوامل مؤثر در تربیت کودکان

استاد راهنما:

سرکار خانم رضوی

تهیه و تنظیم:

زهرا شاکری

بهار ۹۳

چکیده

آن چه در عصر حاضر ذهن اندیشمندان و جامعه شناسان را به خود مشغول ساخته مسائل مربوط به خانواده است. خانواده به عنوان مهمترین کانون بشری، عنصر اساسی در تشکیل، پیشرفت و موفقیت یک جامعه و ملت است و لذا سعادت هر جامعه ای منوط به نیک بختی خانواده های آن جامعه است. بنابراین باید هر چه بیشتر در جهت نیل به سعادت‌مندی آن کوشید که این مهم تنها از طریق شناسایی کامل عوامل و راه های تحکیم بنیان خانواده، امکان پذیر است. خوشبختانه دین اسلام با دقت در تمام جوانب نیازهای انسان، در این مسئله هم مثل سایر موارد دیدگاهی کامل و روشنگرانه دارد. شیوه های دین آمیزه ای از شیوه های شناختی، عاطفی، و رفتاری است. هم به نیازهای مادی که توجه دارد و هم به نیازهای معنوی، هم بعد شناخت و عقلانیت را در بر می گیرد، هم بعد عاطفی و هم رفتار. بنابراین آموزه های دین هم جامع نگرند و هم واقع نگر. از جمله عواملی که در آموزه های دینی در جهت تحکیم خانواده به آن اهمیت داده شده است عبارتند از: ایمان و فضیلت، وجود عشق و محبت در بین اعضای خانواده، شناخت متقابل طرفین از یکدیگر، کنترل روابط با نامحرم، داشتن خلق نیکو و حسنه و مدارا و سازش و بسیاری از موارد دیگر است.

کلید واژه: خانواده، ازدواج، ایمان، حقوق، مسئولیت.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه.....
۲	تعریف خانواده
۲	تعریف خانواده در تعالیم اسلامی
۲	هدف تشکیل خانواده و امر ازدواج از دیدگاه قرآن
۴	راه های تحکیم خانواده قبل از ازدواج
۴	۱-شناخت متقابل از هم.....
۵	۲-سهل گیری در مراسم ازدواج
۵	۳-عدم برتری طلبی نژادی و طبقاتی
۶	۴-استقلال در انتخاب همسر
۶	۵-قداست در انگیزه.....
۷	۶-عفت.....
۷	راه های تحکیم خانواده در طول زندگی
۸	تقویت ایمان.....
۹	ایجاد عشق و محبت در خانواده
۱۱	ارزیابی و محاسبهٔ نفس.....

نتیجه گیری

از مجموعه آیات و احادیث و روایات و کتب معروف اسلامی می توان گفت که اسلام و شیعه نسبت به حیات انسان به صورت عام و خانواده ها به صورت خاص عنایت ویژه داشته و حتی به ریزترین مسایل موجود در این باره پرداخته و موردی را بی پاسخ نگذاشته و این ناشی از مبادی هستی شناختی و رسالت خلیفه الهی انسان در این مکتب است. اگر امروزه در جامعه ی دینی ایران شاهد برخی ناهنجاری ها و گسست در خانواده ها و سایر حوزه ها وجود دارد در حقیقت حاصل غلظت و بی توجهی مردم از مبانی الهی و دینی هست. سایه ی زندگی مصرفی و لهو و لعب غربی ها بر حیات مردم آنها را از اهداف غایی و فلسفه زندگی در مکتب الهی دور ساخته است.

اما این پایان راه نیست و می توان با تاسی از آموزه های دینی و پیروی از راه انبیاء و اولیاء کماکان به عنصری فعال و مثبت در جهت رسالت الهی تبدیل شد.

البته صرف خواندن طوطی وار این مبانی و احکام مشکلی حل نخواهد شد بلکه مهم این است که با جان و دل به آن ها عمل کرد و از حوزه نظر وارد حوزه عمل شود، باشد که راه حق طی شود و تکامل هستی به سر منزل مقصود و برپایی حکومت جهانی عدل برسد.

پی نوشت:

- ۱- حسین، بستان، اسلام و جامعه شناسی خانواده، چاپ پنجم، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۹، ص ۴۷.
- ۲- محمد رضا، سالاری فرد، خانواده در نگرش اسلام و روان شناسی، چاپ پنجم، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۸، ص ۱۳.
- ۳- سید محمد حسین، طباطبایی، تفسیرالمیزان، محمدباقر، موسوی همدانی، چاپ بیست و هشتم، قم: انتشارات اسلامی، ۱۳۸۸، ص ۲۴۹.
- ۴- محمد بن حسن، حر عاملی، وسائل الشیعه، ج ۱، بی جا: منشورات ذوی القربی، ۱۴۵۳ هـ ق، ص ۲۴۱.
- ۵- حسن بن شعبر، حرانی، تحف العقول، احمد، جنتی، چاپ اول، تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۲، ص ۳۴۷.
- ۶- محمد بن حسن، حر عاملی، وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۱۹۵.
- ۷- همان، ج ۴، ص ۴۷.
- ۸- محمدباقر، مجلسی، بحار الانوار، ج ۱۰۳، چاپ پنجم، بی جا: کتابچی، ۱۳۸۴، ص ۲۳۵.
- ۹- محمد بن حسن، حر عاملی، وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۵.
- ۱۰- حسن بن شعبر، حرانی، تحف العقول، ص ۵۲.
- ۱۱- رضی الدین، طبرسی، مکارم الاخلاق، احمد احمدزاده، چاپ اول، قم: نورالزهراء، ۱۳۹۰، ص ۴۳۳.
- ۱۲- محمد بن حسن، حر عاملی، وسائل الشیعه، ج ۱۴، ص ۱۰.
- ۱۳- جعفر کلینی، اصول کافی، تهران: دارالکتب اسلامی، ج ۳، ص ۱۴۹.
- ۱۴- احمد، نراقی، معراج السعاده، قم: چاپ پنجم، انتشارات وحدت بخش، ۱۳۸۸، ص ۶۷۴.

- ۱۵- جعفر، کلینی، رازی، اصول کافی، جواد، مصطفوی، بی جا، انتشارات علمیه اسلامیة، ج ۴، ص ۱۹۰.
- ۱۶- محمدباقر، مجلسی، بحار الانوار، بیروت: موسسه الوفاء، ۱۹۸۳م، ج ۶۶، ص ۴۰۰.
- ۱۷- محمدباقر، مجلسی، بحار الانوار، ج ۸۶، ص ۱۸۶.
- ۱۸- محمدبن حسن، حر عاملی، وسائل الشیعه، ج ۱۸، ص ۱۱۲.
- ۱۹- جعفر شهیدی، نهج البلاغه، چاپ چهاردهم، تهران: بی نا، ۱۳۷۸، ص ۴۹۴.
- ۲۰- حسن بن شعبر، حرانی، تحف العقول، ص ۵۱۵.
- ۲۱- حسن، طبرسی، مکارم الاخلاق، چاپ چهاردهم، قم: بی نا، ۱۳۷۰، ص ۲۱۶.
- ۲۲- عبدالواحد، تمیمی آمدی، غررالحکم و دررالکلم، هاشم، رسولی محلاتی، چاپ دهم، قم: بوستان کتاب، ۱۳۸۶، ص ۲۵۸.
- ۲۳- حسین، بستان، اسلام و جامعه شناسی، ص ۵۰.
- ۲۴- جعفر، کلینی رازی، اصول کافی، ج ۳، ص ۲۲۲.
- ۲۵- همان، ص ۲۲۲.
- ۲۶- همان، ج ۱۴، ص ۱۲۰.

منابع و مأخذ

* قرآن کریم.

* نهج البلاغه، ترجمه جعفر شهیدی، چاپ چهاردهم، تهران: بی نا، ۱۳۷۸.

۱- اسماعیلی یزدی، عباس، فرهنگ تربیت، چاپ اول، قم: دلیل ما، ۱۳۸۱.

۲- بستان، حسین، اسلام و جامعه شناسی خانواده، چاپ پنجم، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه،

۱۳۸۹.

۳- بهشتی، احمد، خانواده در قرآن، چاپ دهم، قم: بوستان کتاب، ۱۳۷۷.

۴- پسندیده، عباس، رضایت از زندگی، چاپ پنجم، قم: نشر دارالحدیث، ۱۳۸۶.

۵- تمیمی آمدی، عبدالواحد، غررالحکم و دررالکلم، هاشم، رسولی محلاتی، چاپ دهم، قم: بوستان

کتاب، ۱۳۸۶.

۶- حرانی، حسن بن شعبر، تحف العقول، احمد، جنتی، چاپ اول، تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۲.

۷- سالاری فرد، محمدرضا، خانواده در نگرش اسلام و روان شناسی، چاپ پنجم، قم: پژوهشگاه

حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۸.

۸- طباطبایی، سیدمحمد حسین، تفسیرالمیزان، محمدباقر، موسوی همدانی، چاپ بیست و هشتم،

قم: انتشارات اسلامی، ۱۳۸۸.

۹- طبرسی، رضی الدین، مکارم الاخلاق، احمداحمدزاده، چاپ اول، قم: نورالزهراء، ۱۳۹۰.

۱۰- کلینی رازی، جعفر، اصول کافی، جواد، مصطفوی، بی جا، انتشارات علمیه اسلامی، بی تا.

۱۱- نراقی، احمد، معراج السعاده، چاپ پنجم، قم: وحدت بخش، ۱۳۸۸.

١٢- حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، ج ١، بی جا : منشورات ذوی القربی، ١٤٥٣هـ.ق.

١٣- مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، بیروت: موسسه الوفاء، ١٩٨٣م.